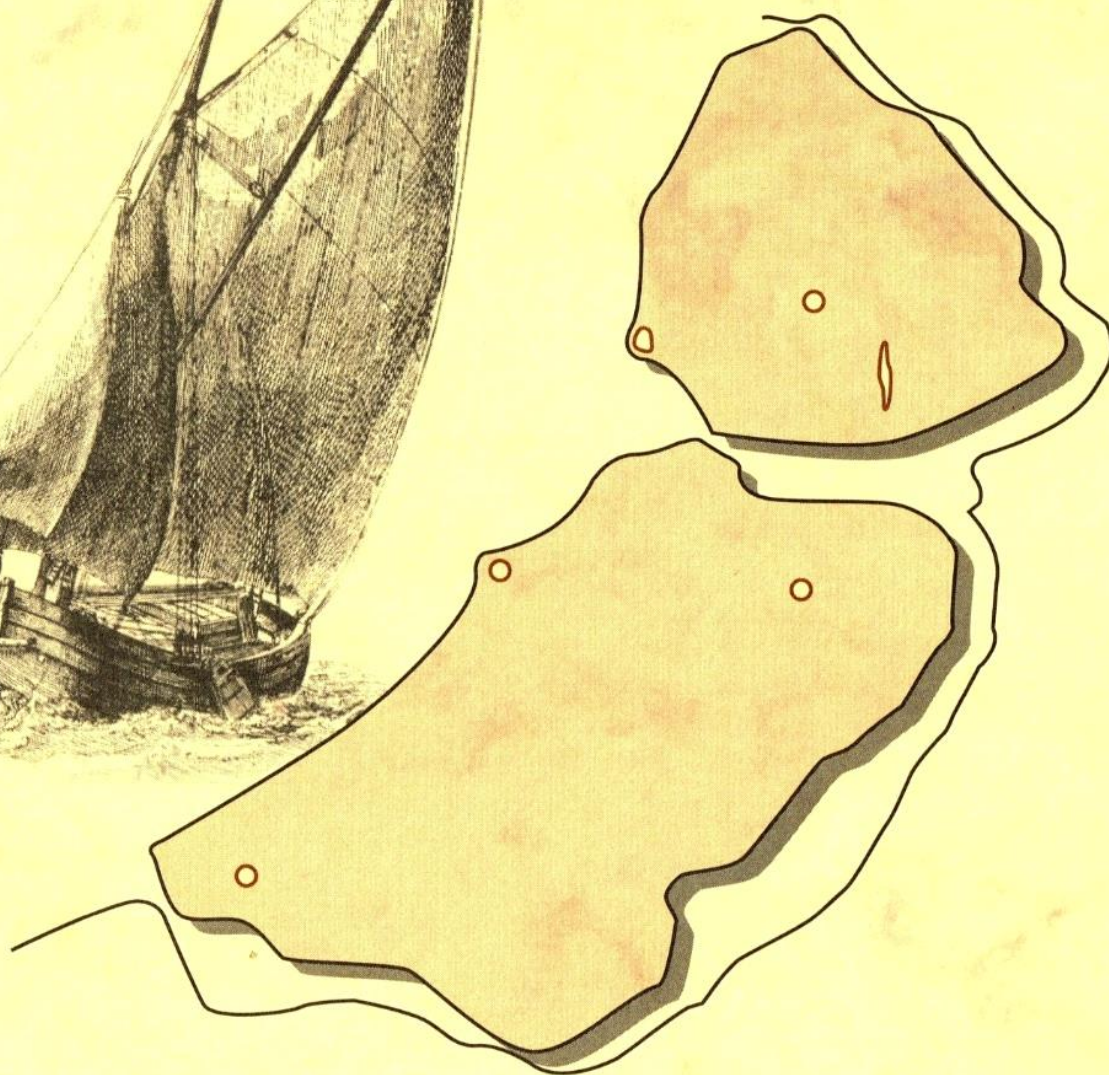
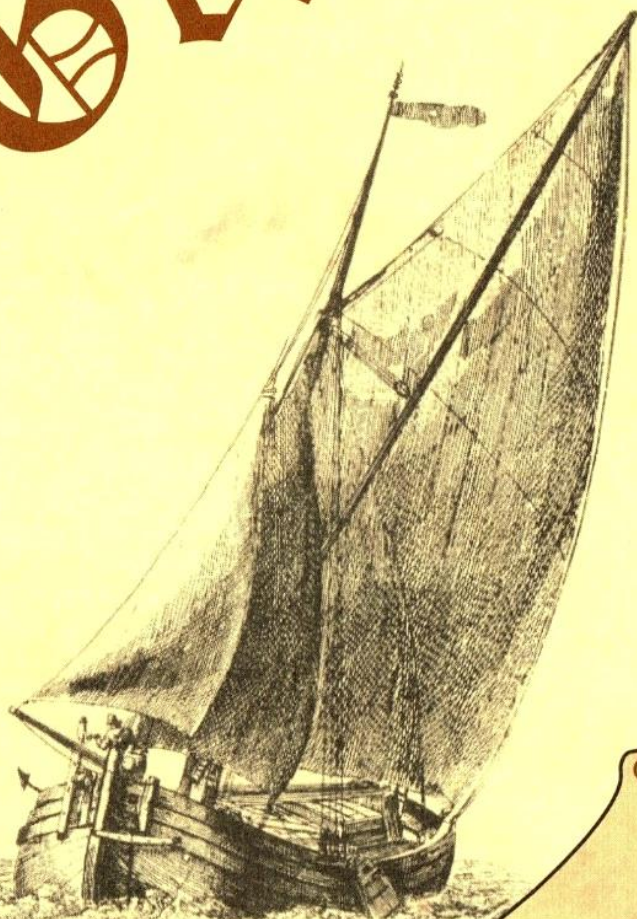

Genealogica

afdeling Flevoland

Nederlandse Genealogische Vereniging

35^e jaargang – nr. 1 – februari 2019

Agenda

Lezingen

In Batavialand op zaterdagmiddag van 14.00 – 16.30 uur in de Zuiderzeezaal.

DATUM	ONDERWERP	SPREKER
23 februari 2019	Militaire voorouders en genealogische bronnen	Welmoed Brons
23 maart 2019	Leden vergadering + Genealogisch onderzoek in Duitsland	Rob Dix
18 mei 2019	Geneeskunde in voorgaande eeuwen	
21 september 2019	Onderwerp nog niet bekend	
26 oktober 2019	Onderwerp nog niet bekend	

NB: Voor de lezing van 23 maart 2019 kunnen er vragen worden gesteld aan Rob Dix. Dus, doet u onderzoek naar uw voorouders uit Duitsland en bent u hierbij vastgelopen? Stuur dan vòòr 1 maart 2019 uw vragen per email aan most6@upcmail.nl. Stel uw vragen bij voorkeur zo concreet mogelijk.

Excursie

Op zaterdag 6 april 2019 organiseren wij een excursie naar de themadag genaamd 'Klim ook eens in jouw Duitse stamboom' in Hoogeveen. Deze dag wordt georganiseerd door de vier NGV afdelingen Friesland, Groningen, Drenthe en Noordwest-Overijssel en Twente en door de Werkgroep Genealogisch Onderzoek Duitsland.

Voorouderspreekuren

Wanneer :

Almere (1^e zaterdag)

Lelystad (1^e zaterdag)

Kampen (1^e zaterdag)

Emmeloord (2^e zaterdag)

Dronten/Swifterbant(1^e zaterdag)*

Hoe laat:

11.00 - 15.00 uur

11.00 - 15.00 uur

10.00 - 12.00 uur

10.00 - 12.00 uur

10.00 - 12.00 uur

Waar:

Nieuwe Bibliotheek Centrum

FlevoMeer Bibliotheek

Stadskazerne

Basisschool de Planthof

FlevoMeer Bibliotheek

* oneven maanden in Dronten, de even maanden in Swifterbant

Houdt onze agenda op internet in de gaten: <https://ontdekjouwverhaal.nl/onze-afdelingen/flevoland/> en klik op "Naar de agenda".

Van de redactie

Voor u ligt de eerste Genealogica van 2019. In deze aflevering treft u diverse bijdragen die aangeleverd zijn door leden van de redactie. Tevens treft u het verslag van de lezing van 17 november 2018.

Mocht u op- en of aanmerkingen hebben, dan vernemen wij dat graag. Bent u zelf interessante verhalen tegen gekomen bij uw familieonderzoek en wilt u deze met anderen delen? Stuur u ons dan uw verhaal. Wij wensen u veel leesplezier.

De redactie

Cornelis Adriaensz. Cruijck

Tijdens het onderzoek naar mij familie stuitte ik diverse malen op een familie Cruijck (ook geschreven als Cruyck, Cruick, Kruijck, Kruyck, Kruick, Kruik, Kruijk) uit Schiedam. Een directe familieband heb ik niet aangetroffen en daarom besteedde ik niet veel aandacht hier aan. Totdat ik op het wapen van Cornelis Adriaensz. Cruijck (1608-1681) stuitte.¹ Dit wapen lijkt erg veel op het wapen van zijn tijdgenoot (en mijn familielid) Ghijsbrecht Lambrechtsz. Cruijck (geboren Delft 1622, begraven Delft 27 januari 1682).²

Wapen van Cornelis Adriaensz. Cruijck
Bron: Heraldisch Bureau Nagtegaal

Wapen van Ghijsbrecht Lambrechtsz. Cruijck
Bron: Heraldische databank van Hogenda

Beide wapens hebben een blauwe achtergrond met daarin een gouden kruik zonder oor en onderin twee omgekeerde groende plompenbladen. Bij het wapen van Ghijsbrecht lijken het meer op bonen. Voor mij reden genoeg om mij te verdiepen in Cornelis Adriaensz. Cruijck. Helaas heb ik (nog) geen familieband gevonden, maar de gevonden informatie is interessant genoeg om een artikel aan hem te wijden.

Cornelis Adriaensz. Cruijck kwam ter wereld in 1608 in Schiedam als zoon van Adriaen Leendertsz. Cruijck en Maaïke Cornelisse Seelen.³ Hij is begraven op 6 januari 1681 in Schiedam. Cornelis Adriaensz. trouwt 1^e op 19 augustus 1635 te Schiedam met Leentje Teunisse, begraven Schiedam op 5 juli 1640, dochter van Thonis Cornelisz. van Crimpen. Hij trouwt 2^e op 20 oktober 1641 met Grietje Willems de Wijs, begraven Schiedam op 11 augustus 1664⁴, dochter van Willem Jansz., schipper, en Grietgen Dircksdr.⁵

Cornelis Adriaensz. Cruijck, was afkomstig uit een zeevarend geslacht van marine kapiteins, commandeurs ter walvisvaart en koopvaardijchippers. Zijn familie behoorde tot de elite van Schiedam, enkele van hen schopten het tot burgemeester of schepen.⁶ Zo was o.a. zijn overgrootvader Arie

¹ <http://www.hogenda.nl/hogenda-familiewapens/>

² Heraldisch Bureau Nagtegaal

³ De parenteel van Doen Beijensz., 1989, een uitgave van de Hollandse Vereniging voor genealogie 'Ons Voorgeslacht'.

⁴ De parenteel van Doen Beijensz., 1989, een uitgave van de Hollandse Vereniging voor genealogie 'Ons Voorgeslacht'.

⁵ Hogenda: Schiedam WK 1625-1650, inventarisnummer 1632, nr. 3 folio 2.

⁶ Leven, werken en geloven in zeevarende gemeenschappen, Schiedam, Maassluis en Ter Heijde in de zeventiende eeuw

Cornelisz. Cruyck belast met het commando over een vloot om de Duinkerke kapers te bestrijden en ontmoette hij in augustus 1600 bij Vlieland het eskader van de beruchte Duinkerke kapers Jacob Collart, die daarop op de vlucht sloeg.⁷

Voordat Cornelis Adriaensz. in 1652 werd benoemd als kapitein op een oorlogsschip was hij schipper en kapitein van een koopvaardijship (De Liefde).⁸ In zijn latere leven was Cornelis Adriaensz. lid van de vroedschap (1662), schepen (1662-1663, 1665-1666, 1668-1669, 1671-1672), weesmeester (1667, 1673) en o.a. penningmeester van het College van de Grote Visserij.

Op voordracht van de Heren Gedeputeerden van Schiedam van 8 augustus 1652⁹ werd de Schiedamse schipper Cornelis Adriaensz. Cruijck door de Admiraliteit van Amsterdam aangesteld als kapitein op het oorlogsschip van de gewezen kapitein Truquoy. Deze Turquoy was in juli 1652 van zijn kapiteinschap ontheven nadat er klachten over hem waren ingediend bij de Admiraliteit van Amsterdam na een ontmoeting tussen de Hollandse en de Engelse vloot.¹⁰ Tevens werd op 13 augustus 1652 voorgesteld om Cruijck naast zijn commissie als kapitein aan te stellen als commandeur van een oorlogsvloot van 30 oorlogsschepen bestaande uit 6 buizen (waarschijnlijk) en 24 hoekers elk bemand met dertig man (twintig matrozen en 10 musketiers).¹¹

Dat Cornelis Adriaensz. was benoemd als kapitein op een oorlogsschip heeft waarschijnlijk te maken met het feit dat hij zich al bewezen had. Ik vond nog de volgende passage welke handelt over een schermutseling tussen de Hollanders en de Engelsen.

Toen de Staten hun verklaring uitvaardigden, was van de Engelsche het oorlogs rumoer ter zee reeds een paar weken gaande. Nog waren hun gezanten niet thuis 'waarts gekeerd,' of een niets kwaads vermoedende koopvaardijvloot, uit Portugal - komende - Sint Ubesvaarders, als men ze noemde - een goede dertig in getal, door een oorlogsschip van 30 stuk onder kapitein Percoy begeleid, en bij welke zich nog een Schiedamsch Straatvaarder met 20 stukken had aangesloten,' vonden zich, dicht bij de Fransche kust tusschen Calais en Zwartnes, van een zevental Engelsche oorlogsschepen bestookt, onder Aiscue (noot schrijver: Admiraal Sir George Ayscue (ca. 1616–1671) van Duins uit op hun afgekomen.

*De Straatvaarder, kap". **Kruick**, door den Engelschen kapitein Wright aangetast, weerde zich wakker, schoot Wright zijn eene been af, een achttal van zijn manschappen dood, kwetste een paar dozijn anderen, en liep, het eindelijk opgevende, beoosten Grevelingen op strand¹²*

Dit zou dan plaatsgevonden moeten hebben tussen de laatste weken van juli en de eerste week van augustus 1652. Het kan ook zijn dat gaat het om de slag bij Plymouth (26 augustus 1652), maar een aanwijzing dat Cornelis Adriaensz. bij deze zeeslag aanwezig was heb ik niet gevonden. Zo wordt hij niet vermeld onder de Nederlandse kapiteins.¹³

door Annette de Wit, Aksant, Amsterdam 2008.

⁷ Vissers en kapers: de zeevisserij vanuit het Maasmondgebied en de Duinkerke kapers (ca. 1580-1648), door A.P. van Vliet, Hollandse Historische Reeks deel 20, blz. 87.

⁸ SAR on Rotterdam, toegangsnummer 18, inventarisnummer 472, aktenummer 277, blz. 436.

⁹ Resolutie van de Heeren Staten van Holland en West-Vrieslandt 1652, blz. 328.

¹⁰ Resolutie van de Heeren Staten van Holland en West-Vrieslandt 1652, blz. 294, 359.

¹¹ Resolutie van de Heeren Staten van Holland en West-Vrieslandt 1652, blz. 338.

¹² Algemene Geschiedenis des Vaderlands, vierde deel, J.P. Arend, 1877.

¹³ Dutch Warships in the Age of Sail 1600-1714, James Bender, Seaforth Publishing, 2014.

In ieder geval was de Admiraliteit van Amsterdam tevreden over het optreden van Cornelis Adriaensz. Cruijck, want op 20 november 1652 werd hij aangesteld als kapitein op het tot oorlogschip opgetuigde VOC-schip de Vogelstruis (ook: Vogelstruys).¹⁴ En zo raakte Cornelis Adriaensz. betrokken bij de Driedaagse Zeeslag.

De Driedaagse Zeeslag

Om het verhaal over Cornelis Adriaensz. Cruijck in een historisch perspectief te plaatsen volgt een korte beschrijving van de historische gebeurtenissen die bekend staan als de Driedaagse Zeeslag of de slag bij Portland.

Achtergrond

De Eerste Engels-Nederlandse Zeeoorlog (1652-1654), waarvan de Driedaagse Zeeslag onderdeel uitmaakt, had diverse oorzaken. De Republiek van de Zeven Verenigde Nederlanden was het sinds het 12 jarige bestand (1609 – 1621) op economisch gebied bijzonder voor de wind gegaan. De Republiek was een economische grootmacht op zee geworden. Tijdens de Engelse Burgeroorlog (1641-1649) was Oliver Cromwell (1599-1658) aan de macht gekomen als Lord Protector en was koning Karel I Stuart (1600-1649) afgezet en onthoofd. Stadhouder Frederik Hendrik had de Engelse royalisten financieel gesteund. Prins Willem II van Oranje (1626-1650) was getrouwd met de dochter van koning Karel I Stuart en genoodzaakt zijn schoonvader financieel te steunen. Daarnaast was Karels oudste zoon, Karel II Stuart (1630-1685), naar de Nederlanden gevlucht, waar hij op slot Honselersdijk werd opgevangen.

Nederlandse kooplieden maakten tijdens de Engelse Burgeroorlog gebruik van de verminderde aandacht van de Engelsen en breidden de Nederlandse aanwezigheid in de havens en handelsroutes flink uit. Wantrouwen van Engeland jegens de Republiek en toenemende concurrentie om internationale handelsroutes zorgde voor spanningen tussen beide landen. Daarnaast had England onder Cromwell een krachtige vloot opgebouwd en durfde vol zelfvertrouwen de Republiek uit te dagen.

Oliver Cromwell door Robert Walker, ca. 1649
National Portrait Gallery, Londen

Op voorstel van Oliver Cromwell keurden het Engelse Parlement een aantal scheepvaart- wetten goed die officieel bedoeld waren om de Engelse handel te beschermen, maar in de praktijk vooral bedoeld bleken om de handel van de Republiek op alle mogelijke manieren te schaden. Zo werd in oktober 1651 de Akte van Navigatie door het Engelse Parlement aanvaard. Deze wet bepaalde dat uitsluitend Engelse schepen goederen mochten invoeren in Engeland en zijn overzeese gebiedsdelen. Hiermee kreeg de Engelse marine een vrijbrief om Nederlandse koopvaardijschepen aan te houden en de lading in beslag te nemen. Later nam het Engelse Parlement een wet aan met daarin de eis van onvoorwaardelijke

¹⁴ Resolutien van de Heeren Staten van Hollant en West-Vrieslandt 1652, blz. 546.

erkenning van de Engelse heerschappij op de “Engelse zeeën”, met name de Noordzee. Buitenlandse schepen werden verplicht hun vlag te strijken voor Engelse schepen in “Britse wateren”.

Oorlog

Op 29 mei 1652 voer luitenant-admiraal Maarten Harpertszoon Tromp met zijn vlaggenschip “de Brederode” aan het hoofd van een Hollandse vloot koopvaardischepen door het Kanaal toen zij bij Dover de Engelse vloot tegen kwamen. Tromp was verplicht de Engelse vloot te begroeten door zijn vlag naar beneden te halen. Volgens de Engelse aanvoerder, generaal-ter-zee Robert Blake (1599-1657) was Tromp te laat met het neer halen van de vlag en liet hij drie waarschuwingsschoten afvuren. Bij het derde schot raakte “de Brederode” ernstig beschadigd, waarop werd teruggeschoten. Op 10 juli 1652 verklaarde Engeland de Republiek officieel de oorlog.

In de daaropvolgende maanden van 1652 vonden er diverse zeeslagen plaats, zoals de slag bij Plymouth (26 augustus 1652), de slag bij de Hoofden (8 oktober 1652) en de slag bij Dungeness (10 december 1652).

NB: In tegenstelling tot de Engelsen, die over speciaal voor oorlogsvoering gebouwde schepen beschikten, waren de oorlogsschepen van de Republiek in die tijd niet meer dan bewapende koopvaardischepen. De Nederlandse oorlogsschepen waren dus trager en minder wendbaar dan de Engelse oorlogsschepen. Dit veranderde na de Driedaagse Zeeslag.

De eerste dag – 28 februari 1653

Op 28 februari 1653 kregen de Engelsen de kans om een nieuwe aanval te beramen op de Nederlanders na hun nederlaag in de slag bij Dungeness. Admiraal Tromp escorteerde toen een konvooi van 150 koopvaarders langs de Engelse plaats Portland richting de Republiek. Terwijl de Engelsen in de haven van

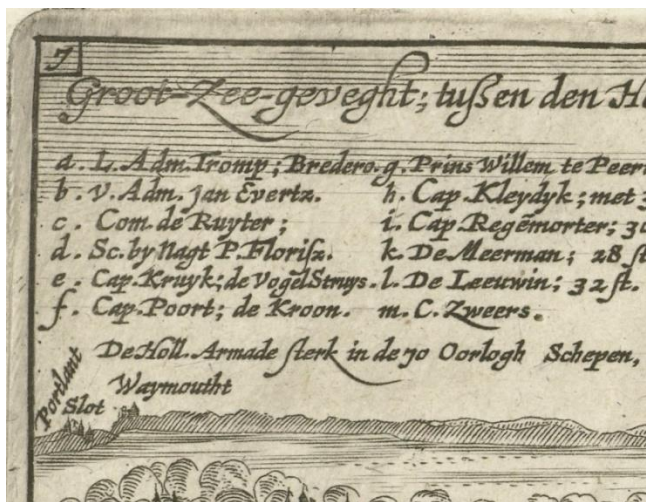

Maarten Harpertsz. Tromp (1597-1653) door Michiel Jansz. van Mierevelt. Rijksmuseum

Portland voor anker lagen zagen zij het Nederlandse konvooi naderen. Ondanks de ongunstige wind gaf generaal-ter-zee Robert Blake zijn mannen opdracht om uit te varen. Helaas voor Blake zag Tromp hem en zijn vloot naderen en voor ze ook maar een schot gelost hadden gaf Tromp hen de volle lading. De Engelsen vuurden daarop direct terug. De hele verdere dag volgden er zware beschietingen en werd een grimmig gevecht geleverd. Commandeur De Ruyter voerde de achterhoede aan, vice-admiraal Jan Evertsen het middelste gedeelte en schout-bij-nacht Pieter Floriszoon Blom de voorhoede. Zowel de Nederlanders als de Engelsen wisten een aantal vijandelijke schepen buit te maken of tot zinken te brengen. Bij het vallen van de nacht stopten de beschietingen en kregen beide partijen de kans de balans van die dag op te maken.

De Driedaagse Zeeslag 28 februari 1653, anoniem, naar Jan Abrahamsz. Beerstraten. Rijksmuseum Amsterdam

Detail waarin bij e. kapitein Kruyk met het schip de Vogelstruys wordt vermeld.

De tweede dag – 1 maart 1653

Bij het aanbreken van de tweede dag waren het de Engelsen die van een gunstige wind profiteerden en het vuur openden. Gedurende de dag probeerden ze meerdere keren om door de Nederlandse linie heen te breken maar de Nederlanders hielden op hun beurt dapper stand. In de loop van de middag sloegen twaalf Nederlandse koopvaardijſchepen op de vlucht. Dit tot grote woede van admiraal Tromp. Deze ſchepen werden buit gemaakt door de Engelsen. De rest van de dag verliep zonder bijzonderheden. Met het vallen van de avond keerde de rust terug en de Nederlanders kwamen tot de ontdekking dat hun voorraad buskruit en munitie aanzienlijk was geslonken.

De derde dag – 2 maart 1653

Op de derde dag waren het weer de Engelsen die de aanval openden en door de Nederlandse linie probeerden te breken. De Nederlanders hielden dapper stand, maar aan het einde van de middag brak er paniek uit op de Nederlandse schepen. De voorraad buskruit werd in hoog tempo kleiner en sinds het begin van de middag waren er geen kogels meer voorhanden. Diverse Nederlandse schepen probeerden te vluchten maar bedachten zich toen ze door admiraal Tromp werden gewaarschuwd met een schot voor de boeg. Toen de Engelsen zich bij het vallen van de avond terug trokken was dit voor de Nederlanders geen minuut te laat aangezien er geen korrel buskruit meer voorhanden was. Tromp gaf zijn mannen in het holst van de nacht de opdracht zich terug te trekken en bracht op deze manier het merendeel van het Nederlandse konvooi in veiligheid.

Na de slag claimden beide landen de overwinning, maar is desondanks terecht als een nederlaag de Nederlandse geschiedenis ingegaan. Nederland verloor dertien van haar 70 oorlogsschepen en 47 koopvaardijsschepen. 15 kapiteins sneuvelden. In totaal verloor de Republiek ongeveer 5.500 man aan gesneuvelden, gewonden en gevangenen. Hiertegenover verloren de Engelsen 7 of 8 oorlogsschepen, 7 kapiteins en ongeveer 660 man.

Cornelis Adriaensz. Cruijck en de Driedaagse Zeeslag

Het is frappant dat van de ruim 70 Nederlandse oorlogsschepen die aan de Driedaagse Zeeslag hebben deelgenomen er juist het een en ander over de Vogelstruis bekend is.

De Vogelstruis, onder leiding van kapitein Cornelis Adriaensz. Cruijck van Schiedam, voer op 28 februari 1653 door het kanaal waar het deel uitmaakte van het escorte onder leiding van admiraal Tromp. Tijdens de zeeslag die op die dag plaats vond voer kapitein Cornelis Adriaensz. Cruijck samen met commandeur Michiel De Ruyter (Witte Lam) en kapitein Isaac Sweers (Engel Gabriel), met volle zeilen op de Engelsen aan. De drie schepen raakten in een hevig gevecht met zeven grote Engelse oorlogsschepen, waaronder het schip van de Engelse vice-admiraal James Peacock (Rainbow).¹⁵ De Vogelstruis nam het op tegen vier Engelse schepen in een gevecht dat wel 6 glazen (3 uur) duurde,

¹⁵ British Warships in the Age of Sale, 1601-1714, Rif Winfield, Seaforth Publishing, 2009.

hierbij gaf het het schip van Peacock zoveel slaags dat deze moest krenge¹⁶. Een andere Engels schip werd zonder masten naar het eiland Wight gesleept. Daarna kwamen er vier of vijf verse Engelse schepen op De Ruyter, Cruijck en Sweers af, waar ze tot de avond tegen vochten zonder dat een ander

Driedaagse zeeslag, 1653, Petrus Johannes Schotel ca. 1850. Rijksmuseum Amsterdam

Hollands schip hen te hulp kwam. Uiteindelijk had kapitein Cruijck op de Vogelstruis nog enige tijd alleen tegen een aantal Engelse schepen gevochten en een ervan tot zinken gebracht. Zolang hij volk had om te vechten, was hij doorgestaan, maar uiteindelijk trof luitenant-admiraal Tromp het schip zonder masten, verlaten aan. Tromp riep naar zijn volk: "Zijn er dan zulke schurken in onze vloot die zo'n dappere man zomaar laten vermoorden!" Hij beval commandeur Gideon de Wildt het schip te bergen. De Wildt maakte een touw aan de Vogelstruis vast, maar er stond te weinig wind op het schip weg te slepen.

Van de oorspronkelijke 250 bemanningsleden (mariniers en matrozen) wist De Wildt alleen een paar matrozen te redden die op zijn schip oversprongen. De Vogelstruis was vol bloed en overal lagen doden en gewonden. Er waren wel tachtig doden, verspreid over het schip. Van veertig Schiedamse matrozen, allemaal onder de twintig jaar, waren er nog maar drie in leven. De Engelsen waren op het schip geweest om het te plunderen, maar hadden het weer verlaten uit angst dat het snel zou zinken. De Vogelstruis dreef toen als een lege romp zonder masten en zeilen, totdat de Engelsen het schip de volgende dag aantroffen en het naar Portsmouth sleepten.^{17 18}

¹⁶ Het ver overzij halen van een schip om het van anderen te kunnen reinigen van dierlijke en plantaardige aangroeijsels of om herstelwerkzaamheden te kunnen verrichten.

¹⁷ Het leven van Michiel de Ruyter door Gerard Brandt, hertaald door Vibeke Roeper en Remmelt Daalder, Athenaeum-Polak & Van Gennep, 2007

¹⁸ Onstelde zee oft Zee-Daden voorgevallen tussen De Hoog Mogende Heeren, de Heeren Staten Generaal der Vereende Neerlanden en die van de tegenwoordige regeringh van Engelant. Jodocus Hondius, Amsterdam, 1654.

Michiel de Ruyter als luitenant-admiraal, door Ferdinand Bol 1677
Rijksmuseum Amsterdam

In tegenstelling tot wat verondersteld werd was Cornelis Adriaensz. Cruijck niet gesneuveld, maar door de Engelsen gevangen genomen, net als veel van zijn bemanningsleden. De veertig Schiedamse matrozen, waarvan er dus maar drie de driedaagse zeeslag overleefden, waren overigens weesjongens uit het Schiedamse weeshuis. De bestuurders van dit weeshuis vonden het geen probleem dat wezen dienst namen bij de marine. Zij waren door de stad Schiedam als verplichte bijdrage aan 's lands vloot toegevoegd.¹⁹ De door de Engelsen gevangen genomen bemanningsleden werden afgevoerd naar Canterbury. Daar werden zij onder zeer slechte omstandigheden (in de openlucht) vastgehouden.²⁰ Slechts een enkeling had het geluk weer vrij te komen.

Cornelis Adriaensz. Cruijck heeft iets meer dan vier maanden gevangenschap doorgebracht in Engeland. Daar werd hij geroemd om zijn moedig optreden tijdens de driedaagse zeeslag.²¹ In juli 1653 werd hij samen met Jan Gideonszoon Verburgh (kapitein van de Graaf Hendrik en gevangen genomen tijdens de slag bij Nieuwpoort op 12 en 13 juni 1653) en Cornelis Lourenszoon (kapitein van de Sint Mattheus, ook gevangen genomen tijdens de slag bij Nieuwpoort²²) vrijgelaten tegen de Engelse kapiteins Appelton, Marsli en Zeeman. Kapitein Henry Appleton, was commandeur van een bescheiden Engelse vloot en gevangen genomen bij de slag bij Livorno op 13 maart 1653.

Na de Driedaagse Zeeslag

Tijdens de slag bij Ter Heijde op 10 augustus 1653 werd Maarten Harpertsz. Tromp dodelijk getroffen door een musketkogel van een sluipschutter. Zijn rivaal Witte Cornelisz. de With (1599-1658) hoopte Tromp als bevelhebber van de vloot te kunnen opvolgen. Dit stuitte echter op grote weerstand. Door zijn moeilijke karakter was De With voor de anderen onacceptabel. Een andere geschikte kandidaat was admiraal Johan Evertsen (1600-1666), maar deze stuitte op het verzet van raadpensionaris Johan de Witt (1625-1672), die Evertsen te Oranjegezind vond en daarop Michiel de Ruyter naar voren schoof, maar deze bedankte voor de eer. Daarop besloot men buiten de vloot te zoeken en een legerofficier voor de vrijgevalen functie te werven. De keuze viel op Jacob van Wassenaer Obdam (1610-1665). Deze was al eerder benoemd tot 'Ghemaghtigde der Staeten op 's-Landts Vloot' en in die functie aanwezig als waarnemer bij de Slag bij Ter Heijde.

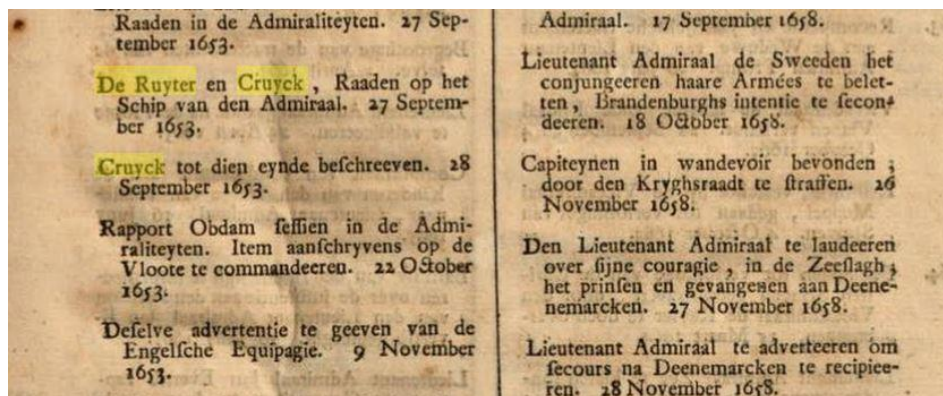
¹⁹ Leven, werken en geloven in zeevarende gemeenschappen, Schiedam, Maassluis en Ter Heijde in de zeventiende eeuw door Annette de Wit, Aksant, Amsterdam 2008.

²⁰ Neerland's Roem ter Zee, De geschiedenis van ons zeewezen, van zijn ontstaan tot den vrede van Utrecht (1713), 1^e deel, door S.H. ten Cate, Amsterdam 1877.

²¹ 'State Papers, 1653: July (1 of 5)', in *A Collection of the State Papers of John Thurloe, Volume 1, 1638-1653*, ed. Thomas Birch (London, 1742), pp. 324-334. *British History Online* <http://www.british-history.ac.uk/thurloe-papers/vol1/pp324-334> [accessed 23 December 2018].

²² Dutch Warships in the Age of Sail 1600-1714, James Bender, Seaforth Publishing, 2014.

De Staten van Holland en West-Friesland besloten om op 28 augustus 1653 voor elk van de drie admiraliteiten in de provincie (Amsterdam, de Maze (Rotterdam) en Noorderkwartier (Hoorn en Enkhuizen) een vice-admiraal en een schout-bij-nacht aan te stellen. In de lijst met voorgedragen kandidaten werd Cornelis Cruijck vermeld.²³

Op 22 september 1653 werd Jacob van Wassenaer Obdam benoemd tot luitenant-admiraal van Holland en West-Friesland en daarmee tot opperbevelhebber van de vloot. Omdat Van Wassenaer van Obdam de nodige praktijkervaring op zee miste besloot men hem te laten bijstaan. Hiertoe werden op 28 september 1653 commandeur Michiel de Ruyter en kapitein Cornelis Adriaensz. Cruijck verzocht zich bij de nieuwe opperbevelhebber te voegen als raden en assistentie, als deze op zee zou zijn.^{24,25} Cornelis Adriaensz. Cruijck echter, bedankte voor de eer.²⁶ Hij hield het kennelijk voor gezien, want we komen hem niet meer tegen bij de Hollandse oorlogsvloot.

In het archief van Schiedam en Rotterdam komen wij hem in de jaren daarna nog vele malen tegen als schepen van Schiedam en als weesmeester. De laatste vermelding over hem is uit augustus 1675 als vermeld wordt dat hij krankzinnig (dement) is.²⁷

De Vogelstruis

De Vogelstruis was gebouwd in 1640 voor de Kamer van Amsterdam op de VOV-werf in Amsterdam. Het was een jacht en had een laadvermogen van 500 last (1000 ton). Tussen 1641 en 1651 heeft het vijf reizen naar Batavia gemaakt.²⁸

Op 26 augustus 1652 nam het deel aan de slag bij Plymouth onder de Friese kapitein Douwe Aukes (1613-1688). De Vogelstruis was hiertoe omgebouwd tot oorlogsschip met 200 man en 40 kanonnen. Vervolgens nam het deel aan de slag bij de Hoofden (8 oktober 1652) en de Driedaagse Zeeslag, waarop het op 1 maart 1653 door de Engelsen in beslag is genomen en is afgevoerd naar Portsmouth.

²³ Resolutien van de Heeren Staten van Hollant en West-Vrieslant 1653, blz. 459.

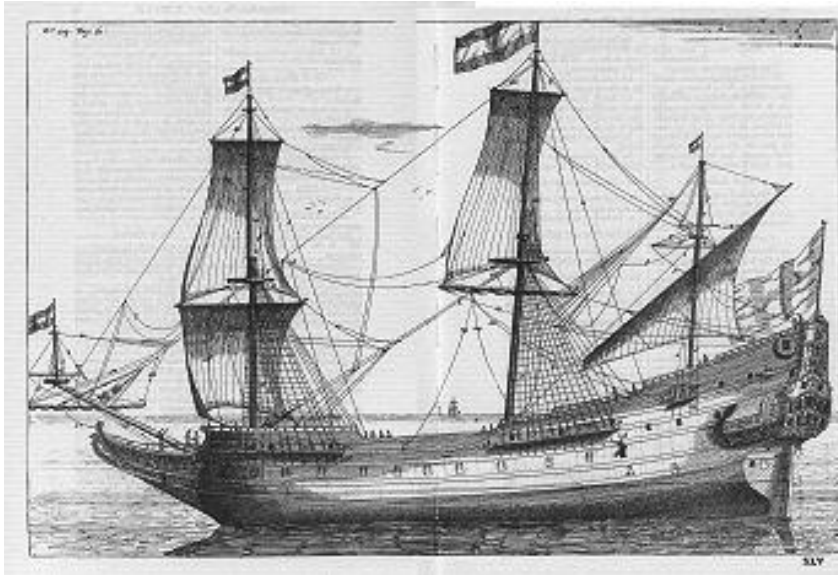
²⁴ Brieven geschreven ende gewisselt tusschen de Heer Johan De Witt, Raedt-Pensionaris en Groot-Segelbewaerder van Hollandt en West-Vrieslant, ende gevolmachtigden van den Staedt de Vereenigde Nederlanden, in Vranckryck, Engelandt, Sweden, Denemarcken Poolen, enz. vijfde deel. 's-Gravenhage, Hendrick Scheurleer, 1725. Blz. 221.

²⁵ Resolutien van de Heeren Staten van Hollant en West-Vrieslant 1653, blz. 524.

²⁶ John de Witt, Grand Pensionary of Holland, 1625-1672, door Herbert Harvey Rowen, Princeton University Press, 1978, blz. 195.

²⁷ Hogenda: ora Schiedam, Gifteboek, inventarisnummer 348, 1670-1675, folio 145v.

²⁸ <https://www.vocsite.nl/>

Afbeelding van een VOC schip, type jacht.

De Engelsen hernoemden het schip Estridge (Struisvogel), en namen haar in dienst als een lastschip, ten behoeve van het krenge (naar één zijde laten overhellen) van schepen voor reparatie en onderhoud aan de wal. In 1679 is de Estridge afgezonken in de haven van Portsmouth (of Sheerness, het is niet helemaal zeker in welke van deze twee havens) om te dienen als havenfundatie of golfbreker.²⁹

Maurice Kruijk

Algemene bronnen:

- 1) Engels-Nederlandse Oorlogen, door Anne Doedens en Liek Mulder, 2016
- 2) The Royal Navy, A history from the earliest times to the present, by Wm. Laird Clowes, volume 2, London 1898.

Ancestor Tree Manager

Naast het bekende gratis genealogieprogramma Aldfaer is er sinds kort een nieuw gratis genealogieprogramma beschikbaar dat wij bij u onder de aandacht willen brengen.

Ancestor Tree Manager, of kortweg ATM, genealogieprogramma waarmee op eenvoudige wijze een aantrekkelijke website te maken is voor het publiceren van kwartierstaten, parentelen, persoonsbladen, scans van bronnen en een index op de personen.

Het programma is ontwikkeld in samenspraak met diverse amateur-genealogen, die ieder vanuit een andere invalshoek veel nuttige input hebben gegeven. Het resultaat is een programma met enkele eenvoudige en overzichtelijke invoerschermen waarbij er naar gestreefd is de werking zo intuïtief mogelijk te maken. Er is veel aandacht besteed aan het koppelen van materiaal op een heel gestructureerde manier, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen afbeeldingen bij een persoon (portretten) en afbeeldingen bij gebeurtenissen (scans van bronnen). Nu er steeds meer scans gratis beschikbaar komen is het leuk om deze direct aan je stamboom te kunnen koppelen. Er zijn allerlei

²⁹ <https://thewreckoftheweek.wordpress.com/2014/01/16/no-43-the-vogelstruis/>

functies beschikbaar voor het onderhoud van de database en voor gegevenscontrole. Ook zijn er diverse handige gereedschappen zoals: • een eeuwigdurende kalender • conversie tussen Romeinse cijfers en Arabische cijfers • conversie tussen Gregoriaanse tijd en Franse Republikeinse tijd De rapportage is in de vorm van statische HTML pagina's die tezamen een afgerond geheel vormen. Denk daarbij aan kwartierstaten en parentelen van waaruit je naar de persoonsbladen kunt klikken. Het geheel vormt een website die je als zodanig lokaal op je pc kunt gebruiken of op het internet kunt plaatsen. Voor een voorbeeld zie: <https://genealogie.sivworks.nl/> is gratis en zowel de software als de handleiding zijn hier te vinden: <https://ancestortreemanager.sivworks.nl/>.

Bron: Nieuwsbrief Ons Voorgeslacht d.d. 15-11-2018

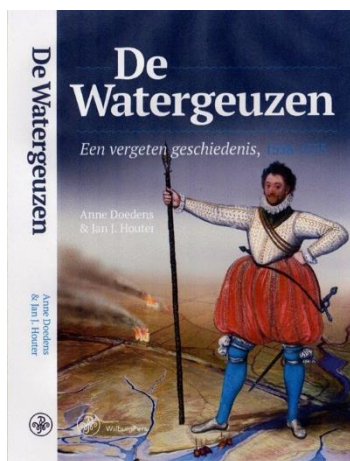
Een blinde vlek in beeld. Over de Watergeuzen, Den Briel en de Wadden.

Verslag lezing zaterdag 17 november 2018

Spreker: Anne Doedens

Aantal bezoekers: 34 personen

Na een welkomstwoord van voorzitter Antoinette, waarin ze nog even het wandkleed uit Biddinghuizen aanhaalde dat in de hal van Batavialand hangt en waarop de slag op de Zuiderzee in 1573 te zien is, begon Anne Doedens met zijn lezing.

De lezing ging over nieuw en vernieuwend onderzoek naar deze watergeuzen. De vrijbuiters, avonturiers en piraten uit de begintijd van onze nationale onafhankelijkheidsstrijd. Zij, die vanaf de eerste jaren van de Tachtigjarige oorlog in dienst van Willem van Oranje opereerden. De watergeuzen waren een tamelijk ongeregelde groep opstandelingen. *De Watergeuzen* gaat ook over hun operatieterrein, de zee, en vooral: het gebied dat we nu de Wadden noemen. De heren Doedens en Houter deden onderzoek in archieven in binnen- en buitenland. Ze kwamen veel ongebruikt archiefmateriaal tegen. Zij beschrijven wie de watergeuzen waren. Maar ook wat over het hoofd werd gezien: de grote schade op wat nu de Waddenzee heet. Op het Marsdiep en het Vlie. Op en bij de

eilanden Vlieland, Texel en Terschelling en Ameland. Via dat gebied arriveerden de graanschepen uit de Oostzee, daar werden ze prijsgemaakt. Daar plunderden en roofden de geuzen, daar hadden zij – zoals in het geval van Vlieland – hun basis en werd een bloedige strijd gestreden.

Tijdens de lezing heb ik het een en ander opgeschreven, het is moeilijk daar een vlot lopend en samenhangend verhaal van te maken (vooral als je een tijdje later pas dit verslag maakt).

Er is niets leukers dan geschiedenis, zegt Doedens. Hij vindt dat Flevoland zichzelf te kort doet. In de 16e eeuw was er één groot Zuiderzeegebied waar ook Terschelling en Vlieland toe hoorden. In dit gebied woonden 25% van de schippers.

De tocht naar Chatham (of de slag bij de Medway) was een succesvolle Nederlandse aanval op de Engelse oorlogsvloot en scheepswerven in juni 1667. Het was het grootste verlies ooit voor de Engelse marine en betekende een snel einde van de Tweede Engels-Nederlandse oorlog.

De grootste handel van de 15^e en 16^e eeuw was de graanhandel en die kwamen langs de richel van Vlieland en Den Briel op weg naar Amsterdam. Er is een hele hoop gebeurt in het waddengebied waar nooit aandacht voor is geweest. De geuzen pakten alle graanschepen op het Vlie en het graan werd buit gemaakt. De economie van de Gouden Eeuw liep op graan en informatie. De Nederlanders wisten wat wanneer op tijd weg te halen en waar we het konden vinden.

Liever Turks dan paaps is de spreuk die op de geuzenpenning staat.

Op de Wadden- en Zuiderzee is een slag geslagen die erg belangrijk was voor de economie. De Spanjaarden waren de controle al kwijt voor Den Briel. Toen moest de Zuiderzee nog komen. Caspar de Robles (gouverneur in Friesland) was toen al ver opgerukt. Maximiliaan van Hénin-Liétard (graaf van Bossu) probeerde Den Briel te heroveren. Een maand na Den Briel gingen Hoorn en Enkhuizen over naar de opstand.

Er zijn 1300 doden gevallen door de geuzen. De geuzenvloot zat vol met edelen en halfedelen die hun bezit kwijt waren geraakt. De geuzen: dat was terreur, burgeroorlog. Hier zijn niet zoveel Spanjaarden geweest, het ging om de Spaansgezinden. Ze voeren o.a. met galijen.

In 1569 zijn er 100 schepen gepakt. Hoeveel schade hebben de geuzen aangericht? Het waren geen piraten, maar kapers met een kapersbrief. 460.000 Hollandsche guldens. Veel werd in eigen zak gestoken. Willem van Oranje heeft maar 10% van de buit gezien.

Het Stryper wyfke is een sage die zich in 1666 op Terschelling afspeelt. Een oud vrouwtje behoedt daarin het eiland voor verdere plunderingen door optrekkende Engelse soldaten.

Door Boboko skylge op de Nederlandstalige Wikipedia Later version(s) were uploaded by Siebrand at nl.wikipedia. (Originele tekst: Boboko_skyge) - Eigen werk, CC BY-SA 3.0.

In het boek “de lage zijde, de hoge zijde” staan alle geuzen die zich op de wadden hebben gevestigd. De geuzen hebben het klooster van Den Burgh op Texel in brand gestoken.

De geuzen waren vanuit Londen op weg naar Texel en het Marsdiep toen ze door storm gedwongen bij Den Briel uitkwamen (bijvangst dus). Schoorl is geplunderd, in Castricum zijn mensen gegijzeld en is er betaald. De grootste slagen zijn in het Zuiderzeegebied geweest en een beetje bij de Noord-Hollandse kust. De Zuid-Hollandse kust heeft nauwelijks te lijden gehad. Voor de slag op de Zuiderzee heeft de slag op het Haarlemmermeer plaats gehad. Daar werden de geuzen in de pan gehakt.

Waar liggen de stukken over de geuzen? Niet in Den Haag. Dhr. Vogels heeft alles wat er over de geuzen te vinden viel bij elkaar gezocht. De stukken zaten in 25 dozen en ergens stond vermeld dat alle bronnen in Brussel lagen. Alva zetelde in Brussel. Wil je meer informatie over inwoners van een plaats, kijk dan eens in de notulen van de kerkenraad.

Juiste bronnen uitzoeken, niet geloven wat anderen vertellen. De terreur op de wadden en in de Zuiderzee is vergeten. Alle mensen die ooit gevochten hebben bij de geuzen komen in de admiraliteit en de Oostzeevaart terecht. Omstreeks 1571/1572 hadden de geuzen de macht in handen. Rond 1575/1576 is het wel zo’n beetje over. De Slag op de Zuiderzee in 1573 kan worden gezien als een keerpunt in de Tachtigjarige oorlog.

Historici volgen gebaande paden en deden niet altijd aan factchecking, soms geloofden ze de verhalen die ze verteld werden.

Met dank aan Anne Doedens

Verslag Lidy Kutschruter

Websites – tips voor uw onderzoek

Naast de website genver.nl, als een alternatief voor het verdwenen zoekakten.nl kunt u ook zoeken op:

<https://www.genealex.nl/>

Deze site bevat, per provincie, veel links naar scans van dtb-boeken, akten van de burgerlijke stand en het bevolkingsregister. Op termijn zal de site worden aangevuld met andere akten en documenten, die online beschikbaar zijn gemaakt in Nederlandse archieven.

Komen u voorouder uit de achterhoek? Kijk dan eens op:

<https://www.heerlijkheidbredevoort.nl/>

Deze website ziet op de voormalige heerlijkheid Bredevoort, bestaande uit de plaatsen Aalten, Bredevoort, Dinxperlo en Winterswijk en de bijbehorende buurtschappen en bevat historische en genealogische informatie. De website bevat een elektronisch archief met transcripties van bronnen die voor onderzoek in deze regio van belang zijn zoals: Oud Rechterlijk Archief Bredevoort, Registratie Horigen van het domein Bredevoort en Lijsten van burgers en Joden. Met name de transcripties van de vrijwillige protocollen over de jaren 1614 t/m 1663 zijn bijzonder interessant. Daarnaast bevat deze website ook links naar foto's van de originelen.

Komen u voorouders uit Zuid-Holland? Kijk dan eens op:

<https://genealogie.voorouder.nl/index.php>

Deze website bevat een bevolkingsreconstructie van Zuid-Holland op basis van de Burgerlijke Stand over de periode 1811-1930. Inmiddels zijn de gegevens van honderd plaatsten verwerkt. De site wordt nog aangevuld.

<https://delft.voorouder.nl/>

<https://rotterdam.voorouder.nl/>

Deze twee sites bevatten u een bevolkingsreconstructie van respectievelijk Delft plus Rijswijk en van Rotterdam over de jaren 1812-1940. Ook deze sites worden nog aangevuld.

Heeft u Duitse voorouders? Dan zijn de volgende websites wellicht interessant voor u.

<https://erichennekam.blogspot.com/2018/12/parochieboeken-dtb-kerk-duitsland.html>

Bevat verwijzingen naar bijna 80 miljoen records uit de parochieboeken (DTB) van de Lutherse kerk Duitsland van FamilySearch. Hier treft u ook nog verwijzingen naar de belangrijkste websites voor genealogisch onderzoek in Duitsland.

<http://www.kurrent-lernen-muecke.de/>

Deze website bevat een cursus over het oud Duitse schrijfschrift Kurrent.

<https://www.ahsgr.org/>

Website van de American Historical Society of Germans from Russia. Een internationale organisatie die gericht is op de geschiedenis, culturele erfenis en genealogie van Duitse emigranten in Rusland en hun afstammelingen.

Archieven – Stadsarchief Worms

Het Stadsarchief van Worms bezit o.a. enkele duizenden akten uit de periode van de 11^e tot en met de 18^e eeuw. Meer dan duizend middeleeuwse keizerlijke akten zijn digitaal te raadplegen in de studiezaal van het archief. Hieronder bevinden zich ook akten die voor de Nederlandse onderzoeker interessant kunnen zijn. Zo trof een van onze leden in dit archief een akte uit 1254 van Willen II graaf van Holland en Rooms-Koning.

Snelle handleiding zoeken via www.wiewaswie.nl

1. Je hebt de gegevens nodig van voorouders die (in 2019):
 - * overleden zijn voor 1969;
 - * getrouwd zijn voor 1944 of;
 - * geboren zijn voor 1919.
2. Niet alle archieven hebben alles al bij WieWasWie staan. De hoeveelheid informatie groeit dagelijks.
3. Ga naar www.wiewaswie.nl
4. Typ in het zoekvenster (eenvoudig zoeken) de voor- en achternaam van een voorouder.
5. Klik op het vergrootglas.
6. Als het goed is, komt er nu een lijst met documenten, ongesorteerd.

7. Sorteren doe je door op een titel van een kolom te klikken, bijvoorbeeld op datum. Er komt dan een pijltje naast te staan.
8. Je kunt de lijst filteren op:
 - * Collectiegebied (bijv. provincie, Nieuw Nederland of Nederlandse Antillen);
 - * Documenttype (bijv. BS geboorte, BS huwelijk, BS overlijden etc.);
 - * Organisatie (= archieven die meedoen met WieWasWie) of;
 - * Rol (van de persoon waar naar gezocht wordt: bijv. kind, bruid, overledene etc.).
9. Om de details van een document te kunnen zien, klik je op betreffende regel.
10. Staat er een camera achter een regel, dan betekent dit dat er een scan van de akte beschikbaar is. Deze scan kun je downloaden en opslaan.
11. Bij uitgebreid zoeken kun je meer invullen. Regel: als je veel velden vult, vind je minder.
12. Denk ook aan schrijfwijzen van namen. Als je niets kunt vinden, kun je een andere schrijfwijze proberen (zie ook punt 4 van Tips).

TIPS

1. Gebruik een kwartierstaat om in te vullen, dit houdt het overzichtelijk.
2. Begin met huwelijken: je hebt dan behalve de bruid en bruidegom ook al beide ouders. Bovendien staan daar vaak leeftijden en geboorteplaatsen bij. Zo heb je al een heel gegevens verzameld.
3. Noteer ook de bronnen: welk archief, akteplaats en aktenummer. Dan kun je het later altijd weer terugvinden. Al deze gegevens staan in de details vermeld.
4. Als je een abonnement neemt op WieWasWie (€ 19,95 / jaar) heb je meer mogelijkheden, zoals het zoeken op twee namen. Ook kun je dan zoeken met wildcards (? of *). Je vervangt dan een letter van een naam voor een ? (vervangt 1 letter) of een * (vervangt meerdere letters). Bijvoorbeeld de naam Jansen. Dit kan ook geschreven worden als Janzen, Janssen etc. Als je dan de letter s vervangt voor een ? wordt Janzen gevonden, maar niet Janssen, als je de letter s vervangt voor een * wordt ook Janssen gevonden
5. Vind je niet wat je wilt bij WieWasWie? Dan kan het zijn dat betreffende archieforganisatie nog niet alle gegevens ingevoerd heeft. U kunt dan naar betreffend archief gaan om daar te gaan zoeken. Er is altijd iemand aanwezig om u te helpen.

Veel succes!

Verslag leden-voor-leden bijeenkomst 15 december 2018

Op een zaterdagmiddag in december kwamen leden en niet-leden bij elkaar in de studiezaal van Het Flevolands Archief/Batavialand. Het werd een gezellige middag met chocolademelk, veel laptops en er werd veel informatie uitgewisseld. Zo werden mensen op weg geholpen in de beginselen van stamboomonderzoek en het programma Aldfaer. Ervaren genealogen konden elkaar tips en websites geven. Dit leverde soms weer nieuwe zoekmogelijkheden op. Zo werden we op de website www.genealix.nl gewezen. In onze informatiemap, die wij op de spreekuren in de bibliotheken bij belangstellenden uitdelen, hebben we o.a. een grote lijst met te gebruiken websites zitten. Aan het eind van de middag hebben we deze uitgedeeld aan geïnteresseerden.

Kortom een gezellige middag en zeker voor herhaling vatbaar . We denken er over na om de volgende leden-voor-leden middag te wijden aan een apart thema.

Vul een beroep in volgens de onderstaande beschrijving. In de verticale kolom ontstaat eveneens een oud beroep.

[illegible]

1	Iemand die zeep maakt.
2	Inner van tolgelden.
3	Arbeider of dagloner belast met het schoonmaken van sloten.
4	Kleinhandelaar, die te voet met een mand op zijn rug of voor zijn buik op het platteland rondtrok om allerlei waren te verkopen zoals textiel en kruidenierswaren of ze ruilde voor producten in natura zoals kippen en eieren.
5	Tuinder, kweker van groenten voor de verkoop.
6	De molenaar van een oliemolen.
7	Handelaar in bijenwas.
8	Een medisch behandelaar in de middeleeuwen en vroegmoderne tijd.
9	Iemand die het land bewerkt.
10	Ambachtsman werkzaam in de textielindustrie, belast met het verven van wol, linnen, katoen, zijde e.d. en de daaruit vervaardigde weefsels als bijv. laken door onderdompeling in een verfbad met kleur te doordrenken.
11	Een beroep bij de walvisvaart. Deze persoon komt in actie bij een dode walvis.
12	Iemand die langs de deur ging met voornamelijk melk en zuivelproducten, en soms ook een winkel met die producten dreef.
13	Persoon, die in het hoogveen de turven in de gewenste maat uit het veen steekt.
14	Persoon, die producten vanuit een schuit naar de opslag droeg, o.a. graan, meel of turf.

Jaarverslag van de Nederlandse Genealogische Vereniging afdeling Flevoland 2018

De NGV Flevoland prijst zich gelukkig met een klein stijgend ledental en een bestuur dat altijd met plezier bijeenkomt om voor de vereniging activiteiten te organiseren in de vorm van lezingen, een excursie, voorouderspreekuren in Almere, Emmeloord, Lelystad en Kampen en een middag kennisdelen. Het afdelingsblad *Genealogica* verschijnt drie keer per jaar en er is een voortdurende goede samenwerking met Batavialand.

Bibliotheek

De bibliotheek van de NGV Flevoland wordt beheerd door Batavialand en is toegankelijk voor het publiek in het Studiecentrum, Oostvaardersdijk 01-13, in Lelystad. De bibliotheek werd in 2018 uitgebreid met de kwartaalbladen van alle afdelingen van de NGV. Steeds meer periodieken van afdelingen verschijnen digitaal en ook deze digitale uitgaven worden gearchiveerd en zijn voor raadpleging beschikbaar.

Opa- en oma dag

Op zaterdag 3 maart vond in de Stadskamer in Kampen een Opa- en omadag plaats. Hierbij was het vooral de bedoeling om grootouders de gelegenheid te geven om met hun kleinkinderen in de basisschoolleeftijd de bijeenkomst te bezoeken, een kwartierstaatje in te vullen en samen te spreken over hoe het vroeger was en wat meer te weten te komen over de eigen familiegeschiedenis. De NGV Flevoland organiseerde deze middag samen met de Historische Vereniging Jan van Arkel, de Bibliotheek Kampen en het Stadsarchief van Kampen.

Lezingen

In 2018 werden de volgende lezingen gehouden:

- * 17 maart, de lezing 'Het hoe en waarom van Familysearch' door Gretha Devliegher, die uitlegde waarom Mormonen zoveel aandacht besteden aan stamboomonderzoek en welke onderzoeksmogelijkheden Familysearch biedt;
- * 22 september, de lezing 'Een nieuwe maatschappelijke orde. Mit dem Glauben Staat machen', door Fred van der Zwan. Deze lezing ging over de Reformatie en de verstrekkende gevolgen daarvan voor de samenleving;
- * 17 november, de lezing 'De watergeuzen', door Anne Doedens, historicus en schrijver van het gelijknamige boek. De auteur en spreker vertelde over het (ver)nieuw(end)e onderzoek naar de watergeuzen, vrijbuiters, avonturiers en piraten die in de begintijd van de Tachtigjarige Oorlog vooral op het strijdtoneel van de Waddenzee vochten aan de zijde van Willem van Oranje.

Excursie

Op woensdag 16 mei vond de excursie plaats naar herinneringscentrum Nationaal Monument Kamp Amersfoort, gelegen op de grens van Leusden en Amersfoort.

Voorouderspreekuren

Maandelijks worden door bestuursleden voorouderspreekuren gehouden in de Flevomeerbibliotheek van Lelystad, de Nieuwe Bibliotheek van Almere, schoolgebouw De Expansie in Emmeloord en het

Stadsarchief van Kampen (in samenwerking met de historische vereniging Jan van Arkel). De bestuursleden worden bij de spreekuren geassisteerd door leden. In Almere zijn dit Geert Baas, Piet Peeters en Arie-Cees Kleijwegt, in Lelystad is dat Fred van der Zwan en in Emmeloord is dit onder meer Wim Braam.

De bezoekers zijn beginners of komen met gerichte vragen, bijvoorbeeld omdat ze oud schrift niet kunnen lezen of vastgelopen zijn met hun onderzoek. De toegang tot alle spreekuren is gratis en aanmelden is niet nodig. De bestuursleden die de bezoekers helpen bij hun stamboomonderzoek zijn zelf ervaringsdeskundigen en geven onder andere informatie over genealogische computerprogramma's, stamboomonderzoek doen in Duitsland, heraldiek en websites.

Website

Op de website van de Flevolandse afdeling van de NGV <https://ontdekjouwverhaal.nl/onze-afdelingen/flevoland/> wordt melding gemaakt van alle activiteiten; de bijeenkomsten, lezingen, excursies, voorouderspreekuren, bijzondere genealogische markten en de inhoud van lezingen.

Genealogica

Het afdelingsblad van de afdeling Flevoland van de NGV is in nieuwe opmaak van de NGV in 2018 driemaal verschenen in digitale vorm in januari, juni en oktober. De verschenen digitale *Genealogica's* worden digitaal gearchiveerd via de website.

Digitaal werken

Het bestuur van de NGV Flevoland werkt zoveel mogelijk digitaal en is voortgegaan met het completeren van de ledenlijst met de mailadressen van leden. Dit is gedaan om er zeker van te zijn dat de leden de mails, *Genealogica's* en aankondigingen van lezingen en andere activiteiten ontvangen.

Pr en marketing

Door de NGV zijn een nieuw logo en website gemaakt die door de afdeling zijn gebruikt in uitingen naar de pers en de leden van de afdeling. De afdeling bestelde voor de bestuursleden en leden die meedoen aan de Voorouderspreekuren polo's met het logo van de NGV om zo de NGV goed bij evenementen en historische markten en dergelijke te kunnen representeren en eenheid in presentatie uit te stralen.

Ledenbestand

In 2018 ging het ledental van 121 naar 123 leden.

Ledenvergadering

De jaarlijkse ledenvergadering vond plaats in Lelystad op 17 maart. Het verslag van deze bijeenkomst is gepubliceerd in *Genealogica* nr. 2. Hoofdzaak was het verlenen van decharge aan de penningmeester over het in 2017 gevoerde beleid, de instemming met het Jaarverslag 2017 en de begroting 2018, en het verkiezen van de kascommissie.

Aftredend en bij acclamatie herkozen in het afdelingsbestuur waren in 2018 Peter Bedeker, Lidy Kutschrutter en Willy van der Most. De kascommissie bestond uit Adriaan van den Berg en Arie-Cees Kleijwegt met als reserve Willy Knoop.

Aansluitend aan de ledenvergadering gaf mevrouw Gretha Devliegher een lezing over Familysearch.

Kennis delen

Op zaterdag 15 december hield de afdeling Flevoland in het Studiecentrum van Batavialand in Lelystad een bijeenkomst die in het teken stond van het uitwisselen van informatie en het delen van kennis bij stamboomonderzoek. De leden, maar ook geïnteresseerden, waren opgeroepen om hun onderzoeksresultaten op laptop mee te nemen. De middag was gezellig en werd druk bezocht. Er waren zowel ervaren als beginnende stamboomonderzoekers, leden en niet-leden.

Bestuur

De bestuursvergaderingen in 2018 zijn gehouden ten huize van mw. Lidy Kutschruiter in Swifterbant. Daarnaast is gebruik gemaakt van e-mail om met elkaar afdelingszaken te bespreken. Elk bestuurslid heeft zijn/haar rol en levert een belangrijke bijdrage en het reilen en zeilen van de afdeling.

In de ledenvergadering is een nieuwe kascommissie gekozen voor 2019: Arie-Cees Kleijwegt, Rob de Groot en als reserve Willy Knoop.

Op 31 december 2018 waren lid van het bestuur

Aftredend

A. (Antoinette) Timmermans, lezingen en excursies

2021

J.A. (Jonny) Serno, redactie *Genealogica*, 1^e afgevaardigde

2021

M. (Maurice) Kruijk, penningmeester, redactie *Genealogica*

2021

W.H.J. (Willy) van der Most, secretaris, pr en ledenadministratie;

2022

L. (Lidy) Kutschruiter, notulist, redactie *Genealogica* en webmaster

2022

P. (Peter) Bedeker, 2^e afgevaardigde, webmaster

2022

Algemeen lid

vacature

Willy van der Most

Secretaris

Financieel jaarverslag 2018 en begroting 2019 (concept)

NEDERLANDSE GENEALOGISCHE VERENIGING

Ingeschreven in het register van de K.V.K. te
Amsterdam no. 40531257

Afdeling Flevoland

Concept jaarverslag 2018

Beginsaldi + Inkomsten

1 Saldo betaalrekening per 1 jan. 2019	€	1.888,01
2 Saldo kas per 1 jan. 2018	€	-
3 Ontvangen van penningmeester NGV	€	750,00
Totaal beschikbare middelen	€	2.638,01

Uitgaven

	2018 Begroting	2018 Werkelijk	2018 Verschil	2017 Werkelijk	2019 Begroting
1 Zaalhuur	€ -	€ -	€ -	€ 169,89	€ -
2 Sprekers	€ 650,00	€ 312,99	€ -337,01	€ 278,64	€ 650,00
3a Afdelingsblad drukkosten	€ -	€ -	€ -	€ 291,71	€ -
3b Afdelingsblad verzendkosten	€ -	€ -	€ -	€ 211,88	€ -
Afdelingsblad ontvangsten /					
3c diverse uitgaven	€ 200,00	€ -	€ -200,00	€ -	€ 200,00
4 Bestuurskosten	€ 250,00	€ -	€ -250,00	€ 32,50	€ 250,00
5 Promotie-activiteiten	€ 100,00	€ 279,00	€ 179,00	€ -	€ 100,00
6 Bibliotheek e.d.	€ 350,00	€ -	€ -350,00	€ -	€ 350,00
7a Diversen kosten betalingsverkeer	€ 75,00	€ 63,69	€ -11,31	€ 57,40	€ 75,00
7b Diversen overige kosten	€ 200,00	€ 224,60	€ 24,60	€ 53,45	€ 380,00
7c Diversen overige inkomsten	€ -	€ -	€ -	€ -285,00	€ -
7d Diversen reservering	€ 300,00	€ 478,41	€ 178,41	€ -	€ 300,00
Crediteuren (overlopende posten 2017)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Debiteuren	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ 2.125,00	€ 1.358,69	€ -766,31	€ 810,47	€ 2.305,00
Totaal uitgaven 2018 werkelijk			----->	€ 1.358,69	

Eindsaldi

Saldo betaalrekening per 31 dec. 2018	€	1.279,32
Saldo kas per 31 dec. 2018	€	-
Aanwezig saldo kas/bank per 31 dec. 2018	€	1.279,32

Totaal van de beschikbare middelen per 31-12-2018

€ 1.279,32

Het bestuur van de NGV afd. Flevoland

A. Timmermans	W. van der Most	M.A.P.W. Kruijk
Voorzitter	Secretaris	Penningmeester

.....

.....

.....

Inhoudsopgave

Agenda	2
Van de redactie	2
Cornelis Adriaensz. Cruijck	3
Ancestor Tree Manager	12
Een blinde vlek in beeld. Over de Watergeuzen, Den Briel en de Wadden.	13
Websites – tips voor uw onderzoek	15
Archieven – Stadsarchief Worms.....	16
Snelle handleiding zoeken via www.wiewaswie.nl	16
Verslag leden-voor-leden bijeenkomst 15 december 2018.....	17
Puzzel ambachten, beroepen en functies van toen	18
Jaarverslag van de Nederlandse Genealogische Vereniging afdeling Flevoland 2018	19
Financieel jaarverslag 2018 en begroting 2019 (concept)	22
Inhoudsopgave.....	23
Colofon Genealogica.....	24

Het vrolijke huisgezin, door Jan Havicksz. Steen 1688, Rijksmuseum Amsterdam

BESTUUR

Antoinette Timmermans	voorzitter
Willy van der Most	secretaris
Maurice Kruijk	penningmeester
Jonny Serno	lid
Peter Bedeker	lid
Lidy Kutschruter	lid

REDACTIE

Jonny Serno
Maurice Kruijk
Lidy Kutschruter

WEBREDACTIE

Peter Bedeker
Lidy Kutschruter

VOOROUDESPREEKUREN

Almere

Peter Bedeker
Antoinette Timmermans
Arie-Cees Kleijwegt
Geert Baars
Piet Peeters

Emmeloord

Willem Braam
Vacature

Dronten (januari, maart, mei, juli, september en november)

Swifterbant (februari, april, juni, augustus, oktober en december)

Lidy Kutschruter

Lelystad

Jonny Serno
Maurice Kruijk
Fred van der Zwan (expert heraldiek, zit af en toe ook bij andere voorouderspreekuren, zie agenda)

ISSN 2589-7985